

Warszawa, dnia 27 czerwca 2002 r.

Opinia prawna
na temat projektu ustawy o czasowym zakazie podejmowania pracy w
instytucjach Unii Europejskiej przez osoby prowadzące w imieniu rządu
negocjacje o członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej
(druk sejmowy nr 589)

Celem wymienionego w tytule projektu ustawy jest „zapewnienie bezstronności osób uczestniczących w imieniu rządu polskiego w negocjacjach o członkostwo w Unii Europejskiej” (z „Uzasadnienia” do projektu). Cel ten miałby być realizowany poprzez ustanowienie zakazu podejmowania zatrudnienia w instytucjach Unii. Zakazem obowiązującym w okresie 3 lat od dnia przystąpienia Polski do Unii byłyby objęte osoby uczestniczące w negocjacjach z UE.

Proponowany zakaz zatrudnienia w UE został określony stosunkowo szeroko, zarówno instytucjonalnie - w sensie określenia miejsca pracy, jak i jej rodzaju. Takie ujęcie sprawia, iż zakaz będzie odnosił się w jednakowej mierze do wszystkich struktur Unii oraz stanowisk zarówno politycznych, jak i urzędniczych oraz technicznych.

Aby proponowany akt był realizowany w praktyce, należałoby opracować system (lub wskazać organ) sprawdzający przestrzeganie proponowanych przepisów przez osoby podlegające zakazowi podejmowania pracy. Jest to istotne, zwłaszcza w odniesieniu do osób, o których mowa w art. 2 pkt 2 projektu, które nie są tak znane jak osoby wymienione w punktach 1 i 3 tego artykułu.

Uwagi szczegółowe

art. 2

Wśród osób podlegających zakazowi podejmowania pracy w UE w art. 2 pkt 2 wymienia się „osoby, które na podstawie odrębnych przepisów zapewniają Pełnomocnikowi, o którym mowa w pkt 1 obsługę merytoryczną”.

Takie ujęcie zakresu podmiotowego, w porównaniu z bardzo konkretnymi kategoriami, o których mowa w punktach 1 i 3 (Pełnomocnik Rządu ds. Negocjacji o Członkostwo RP w Unii Europejskiej oraz sekretarze i podsekretarze stanu prowadzący negocjacje z Unią Europejską) wydaje się zbyt ogólne.

Zgodnie z § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 marca 1998 r. w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Rządu do Spraw Negocjacji o Członkostwo RP w UE (Dz.U. Nr 39, poz. 225 ze zm.) obsługę merytoryczną (ale też organizacyjno-prawną, przy czym obsługę prawną należałoby również uznawać za merytoryczną w rozumieniu art. 2 projektu) Pełnomocnika zapewnia Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Rozporządzeniem Prezesa RM z 31.X.2001 r. w sprawie nadania statutu Ministerstwu Spraw Zagranicznych (Dz.U. Nr 126, poz. 1387) powołano Departament Unii Europejskiej i Obsługi Negocjacji Akcesyjnych. Zakazom wynikającym z proponowanej ustawy podlegaliby prawdopodobnie w większości pracownicy tego Departamentu, przy czym powstaje wątpliwość co do stwierdzania (i przez kogo), które stanowiska byłyby objęte tymi zakazami.

art. 3

Należałoby zmienić kolejność art. 3 i 5. Proponowany art. 5, który wprowadzający zakaz podejmowania pracy w UE powinien zostać zamieszczony przed art. 3, w którym ustanawia się wyłączenia od tego zakazu.

art. 4

W ustawie proponuje się ustanowienie zakazu „podejmowania pracy”, przy czym „*Podjęcie pracy w rozumieniu niniejszej ustawy oznacza świadczenie pracy...*”. Ponieważ „podejmować pracę” to inaczej rozpocząć jej wykonywanie (świadczenie), proponowany zapis wydaje się niezręczny. Wystarczyłoby albo ustanowienie „zakazu nawiązywania” stosunku pracy i umów cywilnoprawnych albo po prostu, „wykonywania pracy” na podstawie stosunku pracy i stosunku cywilnoprawnego.

Ponadto zamiast zwrotu „*na podstawie umowy o pracę, powołania, mianowania lub wyboru ...*” wystarczyłoby „na podstawie stosunku pracy” albo „w ramach stosunku pracy” (patrz: art. 2 k.p. określający formy nawiązania stosunku pracy).

Sporządziła: Irena Galińska-Rączy